

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

TARYBA

Tarybos išvados, kuriomis rekomenduojama nustatyti Europos teisės aktų identifikatorių (ELI)

(2012/C 325/02)

I. ĮVADAS

1. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 67 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad Sąjunga sukuria laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje gerbiamos pagrindinės teisės bei skirtingos valstybių narių teisinės sistemos ir tradicijos.
2. Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, kurioje gali būti vykdomas teisminis bendradarbiavimas, būtinos ne tik Europos teisės žinios, bet visų pirma abipusės žinios apie kitų valstybių narių teisės sistemas, įskaitant nacionalinius teisės aktus.
3. E. teisės sudėties E. teisės darbo grupės kompetencija – su Europos Sąjungos leidinių biuro tvarkomomis teisės duomenų bazėmis ir informacinėmis sistemomis susiję pokyčiai ⁽¹⁾.

II. POREIKIŲ NUSTATYMAS

4. Portalai EUR-Lex ir N-Lex turėtų padėti įgyvendinti tikslą – suteikti prieigą prie informacijos apie ES bei valstybių narių teisės sistemas – ir turėtų būti naudinga priemonė piliečiams, teisės specialistams bei valstybių narių valdžios institucijoms.
5. Žinių apie Europos Sąjungos materialinę teisę ir jos taikymą negalima įgyti vien iš ES teisinių šaltinių; tam reikia pasiūlyti ir nacionalinius šaltinius, visų pirma atsižvelgti į nacionalinius teisės aktus, kuriais įgyvendinama Europos Sąjungos teisė.
6. Dėl tarpusavio bendradarbiavimo Europos Sąjungoje proceso padidėjo poreikis Europos lygiu identifikuoti regioninės ir nacionalinės valdžios institucijų rengiamą teisinę informaciją bei ją keistis. Šis poreikis iš dalies patenkinamas prieinama skaitmeninio pavidalo teisine informacija ir

plačiai naudojamu internetu. Tačiau keitimasi teisine informacija labai apsunkina įvairių nacionalinių teisės sistemų skirtumai ir techninių sistemų, naudojamų teisės aktams saugoti bei pateikti per atitinkamas interneto svetaines, skirtumai. Tai trukdo nacionalinių ir Europos institucijų informacinių sistemų sąveikai, nepaisant to, kad vis daugiau dokumentų yra prieinami elektroniniu formatu.

7. Naudojantis ELI šias problemas galima būtų įveikti lengviau. Naudojant unikalius identifikatorius ir struktūrizuotus metaduomenis nacionalinių teisės aktų klasifikavimui Oficialiuosiuose leidiniuose bei valstybės leidiniuose, jei valstybės narės taip nuspręstų, būtų galima vykdyti veiksmingą, patogią vartotojui ir spartesnę paiešką bei keitimąsi informacija, be to, tai užtikrintų veiksmingus paieškos mechanizmus teisės aktų leidėjams, teisėjams, teisės specialistams ir piliečiams.

III. SPRENDIMŲ NUSTATYMAS

8. Laikantis proporcingumo principo ir decentralizavimo principo, kiekviena valstybė narė turėtų toliau leisti savo nacionalinius Oficialiuosius leidinius ir Valstybės leidinius taip, kaip ji pageidauja.
9. Tačiau siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tolesniam nacionalinių teisės aktų sąsajų rengimui ir padėti teisininkams bei piliečiams naudotis šiomis duomenų bazėmis, laikoma, kad tikslinga nustatyti bendrą teisės aktų ir jų metaduomenų identifikavimo sistemą. Toks bendras standartas atitinka pirmesniame punkte išvardytus principus.
10. Teisės aktams identifikuoti turėtų būti naudojamas unikalus identifikatorius, kuris būtų atpažįstamas, įskaitomas ir suprantamas tiek žmonėms, tiek kompiuteriams, ir būtų suderinamas su galiojančiais technologiniais standartais. Be to, ELI siūlomas metaduomenų elementų rinkinys teisės aktams aprašyti pagal rekomenduojamą ontologiją. Europos teisės aktų identifikatorius (ELI) turėtų užtikrinti ekonomiškai efektyvią viešą ir patikimą prieigą prie naujausių

⁽¹⁾ Žr. dok. 16113/10.

teisės aktų. Pasinaudojus kuriama semantinio tinklo architektūra, kuria sudaromos sąlygos betarpiškai tvarkyti informaciją ir kompiuteriams, ir žmonėms, ELI sudarys sąlygas plačiau bei sparčiau keistis duomenimis, naudojantis automatinio ir veiksmingo keitimosi informacija galimybėmis.

11. ELI valstybėms narėms ir Europos Sąjungai turėtų pasiūlyti lankstų, savaimę suprantamą, nuoseklų ir unikalų metodą skirtingų teisės sistemų teisės aktams klasifikuoti. ELI universaliųjų išteklių identifikatoriais vienareikšmiškai ir stabiliai identifikuojamas kiekvienas teisės aktas visoje Europos Sąjungoje, tuo pačiu metu atsižvelgiant į nacionalinių teisės sistemų ypatumus.
12. ELI atsižvelgiama ne tik į regioninių, nacionalinių ir Europos teisės sistemų sudėtingumą bei ypatumus, bet ir į teisės šaltinių pokyčius (pavyzdžiui, suvestinių redakcijų rengimą, panaikintus aktus ir t. t.). ELI sukurtas taip, kad veikėtų sklandžiai virš esamų sistemų, naudojant struktūrizuotus duomenis, ir kad valstybės narės jį galėtų įdiegti palaipsniui savo tempu.
13. Savanoriškai taikomas Europos teismų praktikos identifikatorius (ECLI) ⁽¹⁾ jau suteikia galimybę naudotis Europos sistema teismų praktikos identifikavimui. ELI identifikuoja teisės aktų tekstus, kurių kitokios ir sudėtingesnės charakteristikos; šios dvi sistemos viena kitą papildo.

IV. IŠVADOS

14. Taryba palankiai vertina grupės valstybių narių iniciatyvą savanoriškai nacionaliniu lygiu parengti Europos teisės aktų identifikatorių (toliau – ELI).
15. Pažymėdama, kad visi priede išdėstyti ELI elementai (t. y. unikalūs identifikatoriai, metaduomenys ir ontologija) turi būti taikomi savanoriškai, laipsniškai ir pasirinktinai, Taryba rekomenduoja valstybėms narėms, kurios nuspręš taikyti ELI, savanoriškai:
 - a) taikyti ELI nacionaliniams teisės aktams, kurie pateikiami valstybių narių nacionaliniuose Oficialiuosiuose leidiniuose, *Valstybės leidiniuose* arba duomenų bazėse;
 - b) taip, kaip, jų nuomone, techniškai lengviausiai įgyvendinama, suteikti nacionaliniams teisės aktams, kurie skelbiami nacionaliniuose Oficialiuosiuose leidiniuose, *Valstybės leidiniuose* arba pateikiami jų duomenų bazėse;
 - a) unikalų identifikatorių, grindžiamą šablonu, kuriame yra kai kurie arba visi priedo 1 punkte nurodyti elementai;
 - b) kai kurie metaduomenys ir ontologija, kaip išdėstyta priedo 2 dalyje;
 - c) paskirti nacionalinį ELI koordinatorių, kaip nurodyta priedo 3.1 punkte;
 - d) dalytis informacija apie ELI ir ją skleisti;
 - e) kasmet Tarybos darbo grupėje aptarti ELI ir nacionalinių teisės aktų metaduomenų taikymo pažangą.
16. Pažymėdama, kad visi priede išdėstyti ELI elementai (t. y. unikalūs identifikatoriai, metaduomenys ir ontologija) turi būti taikomi savanoriškai, laipsniškai ir pasirinktinai, teiktų šias rekomendacijas:
 - a) ELI turėtų būti taikoma Europos Sąjungos teisės aktams, kurie pateikiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir Europos Sąjungos leidinių biuro tvarkomame portale EUR-Lex;
 - b) todėl Europos Sąjungos leidinių biuras turėtų laikydamasis Sprendimo 2009/496/EB ⁽²⁾ integruoti ELI į portalą EUR-Lex, kaip aprašyta priedo 4 punkte;
 - c) Europos Sąjungos leidinių biuras galėtų savo portale EUR-Lex pateikti ir tvarkyti valstybių narių universaliųjų išteklių identifikatoriaus sistemų oficialių aprašų registrą, klasifikuotas valdžios institucijų lenteles su ELI ontologija bei naudingą informaciją.
17. Ne tik valstybės narės, bet ir šalys kandidatės bei Lugano konvencijos valstybės ⁽³⁾ bei kitos valstybės raginamos naudoti ELI sistemą.

⁽¹⁾ Taryba priimdama išvadas rekomendavo nustatyti Europos teismų praktikos identifikatorių ir būtiniausius vienodus metaduomenis teismų praktikos srityje (OL C 127, 2011 4 29, p. 1).

⁽²⁾ OL L 168, 2009 6 30, p. 41.

⁽³⁾ Islandija, Norvegija ir Šveicarija.

PRIEDAS

ELI ELEMENTAI

Toliau išdėstyti ELI elementai yra susiję su techninio pobūdžio reikalavimais. Šie komponentai gali būti įgyvendinami atskirai vienas nuo kito, tačiau įdiegus juos visus bus užtikrinta visapusiška ELI nauda.

1. Teisės aktų identifikavimas. Vienareikšmiško nacionalinių ir Europos teisės aktų identifikavimo, pavadinimo ir prieigos prie jų metodas

ELI naudoja „HTTP universaliųjų išteklių identifikatorius“ visai internete pateiktai oficialiai paskelbtai teisei informacijai konkrečiai identifikuoti. Šie universaliųjų išteklių identifikatoriai formaliai aprašomi automatizuotai nuskaitomais universaliųjų išteklių identifikatorių šablonais (IETF RFC 6570), naudojant komponentus, kurių semantika svarbi ir teisiniu, ir galutinio vartotojo požiūriu. Kiekviena valstybė narė sukurs savaime suprantamus savo universaliųjų išteklių identifikatorius, naudodama aprašytus komponentus ir atsižvelgdama į savo konkrečius kalbinius reikalavimus.

Visi komponentai yra naudojami pasirinktinai ir gali būti pasirinkti remiantis nacionaliniais reikalavimais; jų tvarka nėra iš anksto nustatyta. Kad būtų galima keistis informacija, pasirinktas universaliųjų išteklių identifikatoriaus šablonas turi būti išdėstomas dokumente naudojant universaliųjų išteklių identifikatoriaus šablono mechanizmą, žr. toliau pateiktą pavyzdį:

```
{eli}/{jurisdiction}/{agent}/{sub-agent}/{year}/{month}/{day}/{type}/{natural identifier}/{level 1...}/{point in time}/{version}/{language}
```

ELI šablono elementai

	Name	Comments
	eli	
Jurisdiction	Jurisdiction	Use of DCTERMS.ISO3166: 2 alpha country codes, e.g. 'LU' For international organisations, the registered domain name can be used: e.g. 'ES' or 'WTO'
	Agent	Administrative hierarchical structure, e.g. federal States, constitutional court, parliament, ir t. t.
	Subagent	Administrative hierarchical substructure, e.g. the responsible ministry
Reference	Year	YYYY Various interpretations allowed depending on countries' requirements, e.g. date of signature or date of publication, ir t. t.
	Month	MM
	Day	DD
	Type	Nature of the act (law, decree, draft bill, ir t. t.) Various interpretations depending on countries' requirements
	Subtype	Subcategory of an act depending on countries' requirements (e.g. corrigendum)
	Domain	Can be used if acts are classified by themes, e.g. codes
	Natural identifier	Reference or number to distinguish an act of same nature signed or published on the same day
Subdivision	Level 1	Reference to a subdivision of an act, e.g. Article 15
	Level 2	Reference to a smaller subdivision than level 1, e.g. Article 15.2
	Level 3	Reference to a smaller subdivision than level 2
	Level n	Reference to a smaller subdivision
Point in time	Point in time	YYYYMMDD Version of the act as valid at a given date
Version	Version	To distinguish between original act or consolidated version
Language	Language	To differ different official expressions of the same act Use of DCTERMS.ISO3166: 3 alpha

2. Savybės, kuriomis apibūdinamas kiekvienas teisės aktas

Nors pagal struktūrizuotą universalųjį išteklių identifikatorių jau galima identifikuoti aktus naudojant nustatytų komponentų rinkinį, papildomų metaduomenų priskyrimas pagal nustatytą bendrą sintaksę sudarys pagrindą skatinti mainus ir didinti teisės informacinių sistemų sąveikumą. Identifikuodamos metaduomenis, kuriais apibūdinamos esminės išteklių savybės, valstybės narės galės dar kartą panaudoti aktualią kitų apdorotą informaciją savo reikmėms ir joms nereikės įdiegti papildomų informacinių sistemų.

Todėl, nors valstybės narės gali laisvai naudoti savo metaduomenų sistemas, jos raginamos laikytis ELI metaduomenų standartų ir naudotis jais; jie apima bendras valdžios institucijų lenteles, kurias galima papildyti, kad būtų galima patenkinti specifinius reikalavimus. ELI metaduomenų sistema skirta naudoti derinant su atskirai pritaikytomis metaduomenų sistemomis.

Kad keitimasis duomenimis taptų veiksmingesnis, ELI metaduomenų elementus galima suskirstyti į serijas pagal Žiniatinklio konsorciumo (W3C) rekomendaciją „Išteklių aprašymo sistemos (RDF) XHTML kalboje: sintaksė ir tvarkymas“.

European Legislation Identifier (ELI)

Field name	Description	Field identifier	Cardinality	Data type	Comments
Legal resource (language independent)					
Any type of legal resource published in an Official Journal at the work level					
<u>Unique identifier</u>	The number or string used to uniquely identify the resource ELI URI schema	id_document	1..*	String	See URI proposal
<u>URI schema</u>	Reference to the URI schema used	uri_schema	1	String	URI of the URI template schema
Local identifier	Local identifier: the unique identifier used in a local reference system	id_local	0...*	String	Act's reference in the ES's, country's or region's own terminology, e.g. CELEX id, national id
Type of legislation	The type of a legal resource (e.g. directive, règlement grand ducal, law, règlement ministériel, draft proposition, Parliamentary act, ir t. t.)	type_document	0...1	Authority table resource types	For European law based on authority table: Resource types = class names in the OP's common data model (CDM). For national and regional laws specified on the appropriate level. Types of legislation are specific for each jurisdiction
Territorial application	Geographical scope of applicability of the resource (e.g. ES, country/Member State, region, ir t. t.)	relevant_for	0...*	Authority table	Individual administrative units, taxonomy of possible values to be defined (NUTS taxonomy, two or more levels)
Agent/authority	Organisation(s) responsible for the resource The European institution, other bodies or Member State or regional bodies, who initiated/adopted the legal resource (e.g. European Parliament, Luxembourg Government, Rheinland-Pfalz Parliament, ir t. t.)	agent_document	0...*	Authority table corporate body	Based on authority tables: Corporate bodies/ countries, if necessary extended to cover regional agents. Record project
Subagent/subauthority	Person or suborganisation primarily responsible for the resource (e.g. name of ministry if applicable)	Service	0...*	String	Text indicating responsible ministries, DGs, ir t. t.
Subject	The subject of this legal resource	is_about	0...*	Reference to Eurovoc (concept_eurovoc)	Eurovoc, national and regional extensions might be needed for areas not currently covered
Date of document	The official adoption or signature date of the document	date_document	0...1	Date	Format: YYYY-MM-DD

Field name	Description	Field identifier	Cardinality	Data type	Comments
Date of publication	Date in which this legal resource was officially published/ratified	date_publication	0...1	Date	Format: YYYY-MM-DD Depending on the Member State, the date of publication or ratification (signature of the responsible organisation)
Date entering in force	Applicable date for the resource, if known and unique. Otherwise use controlled vocabulary such as 'multiple', 'unspecified-future', ir t. t.	date_entry-in-force	0...*	Date or string	Format: YYYY-MM-DD or string 'unspecified'
Date no longer in force	Applicable date starting from which the resource is not in force anymore	date_no-longer-in force	0....*	Date or string	Format: YYYY-MM-DD or string 'unspecified'
Status	Status of the legal resource (in force, not in force, partially applicable, implicitly revoked, explicitly revoked, repealed, expired, suspended, ir t. t.)	Status	0...*	String	Free text
Related to	Reference to draft bills, judgments, press release, ir t. t.	related_to	0...*	URI identifier to other legal resource(s)	
Changed by	Legal resource changed (amended or replaced) by another legal resource (typically a newer version, replacement can be completely or partially)	changed_by	0...*	URI identifier to other legal resource(s)	
Basis for	Legal resource (enabling act) enables another one (secondary legislation)	basis_for	0...*	URI identifier to other legal resource(s)	Enabling act/empowering act
Based on	Legal resource is based on another legal resource (e.g. a Treaty article, a provision in the constitution, framework legislation, enabling act, ir t. t.)	based_on	0...*	URI identifier to other legal resource(s)	
Cites	References to other legal resources mentioned in the resource	Cites	0...*	URI identifier to other legal resource(s)	
Consolidates	Reference to the consolidated version(s) of the resource	consolidates	0...1	URI identifier to other legal resource(s)	
Transposes	References to other legal resources that allow Member States to adopt relevant legislation	transposes	0...*	URI identifier to other legal resource(s)	
Transposed by	References to other legal resources that have been adopted to comply with a framework legislation	transposed_by	0...*	URI identifier to other legal resource(s)	

Field name	Description	Field identifier	Cardinality	Data type	Comments
Interpretation (expression)					
<u>Expression belongs to a work</u>	Association of the expression with its work	belongs_to	1	URI of work	
<u>Language</u>	Language version of the expression	language_expression	1	String	Based on authority table: Languages. Record project
<u>Title</u>	Title of the expression	title_expression	1	String	The name given to the resource, usually by the creator or publisher
Short title	Established short title of the expression (if any)	short_title_expression	0...1	String	
Alias	Alternative title of the expression (if any)	title_alternative	0...1	String	
Publication reference	Reference to the Official Journal or other publication in which the legal resource is published, identified by a suitable mechanism	published_in	0...*	String	
Description of the act	A suitable free text description of the legal resource in the expression's language (e.g. using the abstract)	description	0...1	String	
Format (manifestation) link or description to the physical object					
Manifestation belongs to an expression	Association of the manifestation with its expression	manifests	0...1	URI of expression	If a link to a file is given, then the manifests element must be present
Link to file	Link to the concrete file (can be a local link)	link_manifestation	0...*	Any URI	
Publisher	The entity (e.g. agency including unit/branch/section) responsible for making the resource available in its present form, such as a publishing house, a university department, or a corporate entity	publisher	0...*	String	In a given country often a constant

Bold and underlined: mandatory field.

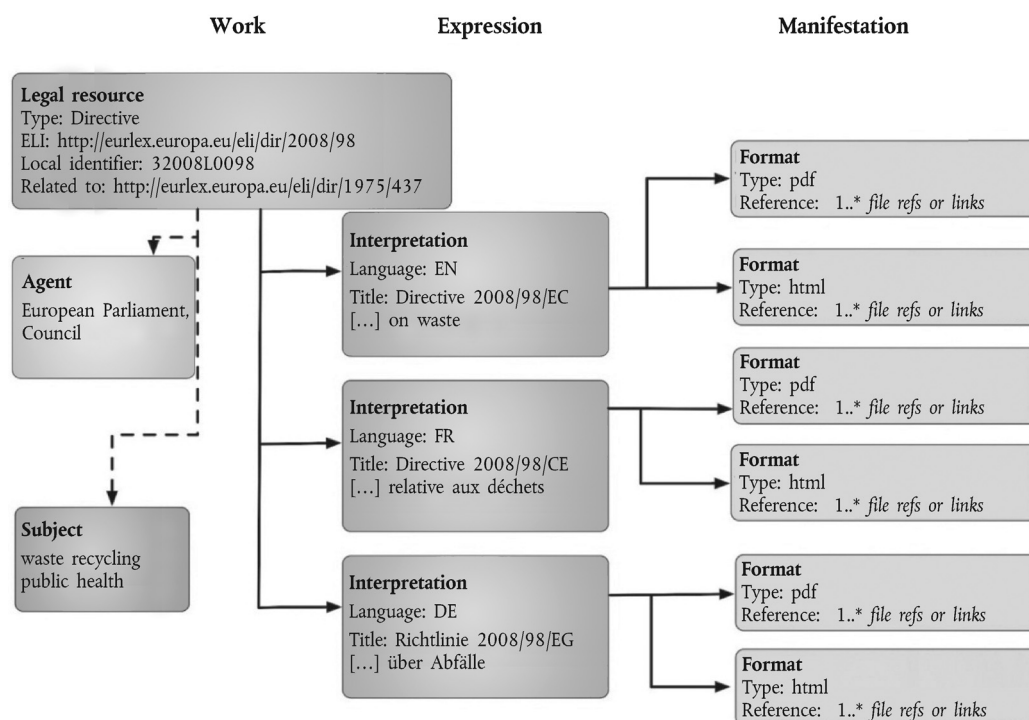
Bold: recommended.

b) Ontologija

Ontologija yra „tikslus, formalus bendros sąvokų visumos specifikuojimas“ ir sudaro formalų tam tikros srities sąvokų rinkinio ir santykių aprašymą. Aprašant teisės akto savybes ir jų santykius tarp skirtingų koncepcijų, sudaromos sąlygos vienodam supratimui ir galima išvengti terminų dviprasmiškumo. Kadangi tai formalus specifikuojimas, šie duomenys gali būti iš karto automatiškai nuskaitomi.

Pats ELI grindžiamas plačiai pripažintu modeliu, skirtu „Bibliografinių įrašų funkciniais reikalavimams“ (FRBR, <http://archive.ifla.org/VII/s13/frbr/>), kuris suderintas su kitomis dabartinėmis šios srities standartizavimo iniciatyvomis. FRBR skiriamos šios sąvokos: „darbo“ (atskiras intelektualinis ar meno kūrinys), „išraiškos“ (intelektinė arba meninė darbo išraiška) ir „įkūnijimo“ (fizinio išraiškos įkūnijimo).

ELI apibūdinami teisiniai ištekliai vadovaujantis tokia pačia abstrakcija:

3. Dėl įgyvendinimo nacionaliniu lygiu

3.1. Nacionalinis ELI koordinavimas

- Visos ELI naudojančios valstybės narės turi paskirti nacionalinį ELI koordinatorių. Viena šalis negali turėti daugiau nei vieną ELI koordinatorių.
- Nacionalinis ELI koordinavimas yra atsakingas už:
 - ataskaitų apie ELI įgyvendinimo pažangą teikimą;
 - taikomų universalųjų išteklių identifikatoriaus šablonų sukūrimą ir jų perdavimą Europos Sąjungos leidinių biurui;
 - turimų metaduomenų ir jų santykio su ELI metaduomenų sistema (jeigu taikoma) aprašymą dokumentuose;
 - dalijimąsi informacija apie ELI ir jos sklaidą.
- Nacionalinis ELI koordinavimas ELI turėtų teikti informaciją, kuri skelbiama ELI interneto svetainėje, kaip nurodyta 4 punkte, apie tai, kaip sukuriamas eilės numeris.

3.2. Įgyvendinimas

1. Už ELI įgyvendinimą atsakingos pačios valstybės.
2. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas nuorodoms į dokumentus, ELI galėtų būti pasirinktinai naudojama ir teisės akto fizinėje išraiškoje.

4. ELI interneto svetainė

1. Turėtų būti sukurta ELI interneto svetainė – ji turėtų būti portalo EUR-LEX dalimi.
2. Šioje svetainėje turėtų būti pateikiama:
 - a) informacija apie ELI formatą ir naudojimą; apie formatą turėtų būti pateikiama ši informacija:
 - i) formato nustatymo taisyklės, aprašytos 1 dalyje;
 - ii) dalyvaujančių šalių santrumpų sąrašas (nuoroda į šį sąrašą);
 - iii) techninė informacija;
 - b) informacija apie turimus metaduomenis ir ontologiją, kaip išdėstyta 2 punkte;
 - c) informacija apie nacionalinius ELI koordinatorius: jų funkcijas ir pareigas, taip pat kontaktinę informaciją kiekvienoje šalyje.

5. ELI Europos Sąjungoje

1. Europos Sąjungos leidinių biuras yra ES atstovaujantis ELI koordinatorius.
 2. Atitinkamais atvejais, kai priede minima „šalis“ arba „valstybė narė“, tai turėtų būti suprantama kaip „ES“.
-